महाराष्ट्र अॅक्युपंक्चर परिषद, मुंबई
Maharashtra Council of Acupuncture

202, 2nd Floor, Administrative/ Superintendent office Bldg, Cama and Albless Hospital, Mahapalika Marg, Mumbai 400 001
Tel. : 022-22620376 | Email : mahacucouncil@gmail.com | Web : www.mahacucouncil.org

क्र. मअॅप/अॅक्यु. व्यवसायी/डॉक्टर पदनाम/ ६१६ /२०२६ दि. ३१/०७/२०२६

परिपत्रक

विषय:- महाराष्ट्र अॅक्यूपंक्चर परिषदेकडे नोंदणी केलेल्या अॅक्यूपंक्चर व्यवसायींनी डॉक्टर नामाभिदान न वापरण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना.

संदर्भ:- १. आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाचे पत्र दि. २५ नोव्हेंबर, २००३

२.महाराष्ट्र अॅक्युपंक्चर परिषदेचे पत्र क्र. मअॅप/अॅक्यु. व्यवसायी/डॉक्टर पदनाम/६८१/२०२५ दि. ०१/१०/२०२५

३.महाराष्ट्र अॅक्युपंक्चर परिषदेचे पत्र क्र. मअॅप/अॅक्यु. व्यवसायी/डॉक्टर पदनाम/३५०/२०२६ दि. २१/०४/२०२६

महाराष्ट्र अॅक्युपंक्चर चिकित्सा पद्धती अधिनियम २०१५ मधील तरतूदीनुसार परिषदेने राज्यातील व राज्याबाहेरील अॅक्यूपंक्चर व्यवसायींची नोंदणी प्रक्रिया पुर्ण केलेली आहे. परिषदेच्या असे निदर्शनांस आले आहे कि, नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी किंवा शासनाने वा मा.न्यायालयाने मान्यता दिलेल्या व्यवसायीं व्यतिरिक्त अन्य अॅक्यूपंक्चर व्यवसायी त्यांच्या नावासमोर डॉक्टर नामाभिदानाचा वापर करीत आहेत. अॅक्यूपंक्चर केंद्राच्या फलकावर देखील नावासमोर डॉक्टर नमुद केल्याच्या तक्रारी परिषदेस प्राप्त झाल्या आहेत. त्यामुळे रुग्ण व जनते मध्ये गैरसमज व संभ्रम निर्माण होत आहे. केंद्र शासनाच्या संदर्भाकित आदेशाव्दारे डॉक्टर हे नामाभिदान फक्त मान्यता प्राप्त "वैद्यकीय व्यवसायी" यांनीच वापरण्याचे स्पष्ट निर्देश देण्यात आले आहेत. या आदेशांचे उल्लघन करणे ही बाब अत्यंत गंभीर,जनसामान्यांची दिशाभुल करणारी व शासनाच्या व परिषदेच्या आदेशांची पायमल्ली करणारी आहे. केंद्र शासनाच्या तसेच अॅक्युपंक्चर अधिनियमातील आदेशानुसार परिषदेने वारंवार उक्त व्यवसायींना डॉक्टर या शब्दाचा वापर न करता अॅक्यूपंक्चर व्यवसायींनी RAP (Registered Acupuncture Practitioner) नोंदणीकृत अॅक्यूपंक्चर व्यवयायी नामाभिदान वापरण्याच्या सुचना दिलेल्या आहेत. पंरतु तरी देखील सदर सुचनांचे पालन होत नसल्याचे दिसून आले आहे.

या व्दारे सर्व अॅक्युपंक्चर व्यवसायींना सक्त सुचना देण्यात येत आहेत की, यापुढे नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यवसायी वा मा. न्यायालयाने मान्यता दिलेल्या व्यवसायीं व्यक्तिरीक्त कोणत्याही अॅक्यूपंक्चर व्यवसायींनी आपल्या नावासमोर किंवा फलकावर किंवा व्हिजीटींग कार्ड किंवा इतर कोणत्याही प्रयोजनासाठी डॉक्टर या शब्दाचा वापर करु नये.

उपरोक्त सुचनांचे पालन न करणाऱ्या विरुध्द परिषदेच्या नियमानुसार तसेच भारतीय न्याय सहिता २०२३ नुसार कडक कारवाई करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.

प्रशासक
महाराष्ट्र अॅक्यूपंक्चर परिषद,मुंबई

प्रत सविनय सादर

१. मा. आयुक्त, (शहरी) आरोग्य सेवा,महाराष्ट्र राज्य
२. मा. आयुक्त, (ग्रामीण) आरोग्य सेवा,महाराष्ट्र राज्य
३.सर्व मा. जिल्हा शल्य चिकित्सक, महाराष्ट्र राज्य
४.सर्व आरोग्य अधिकारी व जिल्हा परिषद, नगरपालीका/नगरपरिषद/महानगरपालीका
५. सर्व सीएई केंद्र/अॅक्युपंक्चर संस्थांचे प्रमुख

यांना माहिती व योग्य त्या कार्यवाहीस्तव सादर.

प्रत-मा. सचिव, वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग मंत्रालय यांना माहितीस्तव सादर

महाराष्ट्र अॅक्युपंक्चर परिषद, मुंबई
Maharashtra Council of Acupuncture
202, 2nd Floor, Administrative/ Superintendent office Bldg,
Cama and Albless Hospital, Mahapalika Marg, Mumbai 400 001
Tel. : 022-22620376 | Email : mahacucouncil@gmail.com | Web : www.mahacucouncil.org

सत्यमेव जयते

No.: MCA/Acupuncture Practitioner/Doctor Title/ 616 /2026 **Date: 31/07/2026**

Circular

Subject: Guidelines regarding non-use of the title "Doctor" by Acupuncture Practitioners registered with the Maharashtra Council of Acupuncture.

References: 1. Letter of the Ministry of Health and Family Welfare, Government of Maharashtra, dated 25 November 2003.
2. Maharashtra Council of Acupuncture Letter No. MCA/Acupuncture Practitioner/Doctor Title/681/2025 dated 01/10/2025.
3. Maharashtra Council of Acupuncture Letter No. MCA/Acupuncture Practitioner/Doctor Title/350/2026 dated 21/04/2026.

Under the provisions of the **Maharashtra Acupuncture System of Therapy Act, 2015**, the Maharashtra Council of Acupuncture has completed the registration process of Acupuncture Practitioners from within and outside the State of Maharashtra.

It has come to the notice of the Council that, apart from registered medical practitioners or practitioners recognized by the Government or by the Hon'ble Courts, certain Acupuncture Practitioners are using the title **"Doctor (Dr.)"** before their names. Complaints have also been received that the title "Doctor" is being displayed before practitioners' names on signboards of acupuncture clinics. Such practices are creating misunderstanding and confusion among patients and the general public.

The Government of India, through the above-referred order, has clearly directed that the title **"Doctor"** may be used only by recognized **registered medical practitioners**. Violation of these directions is a serious matter, is misleading to the public, and amounts to non-compliance with the orders of the Government and the Council.

In accordance with the directions of the Central Government and the provisions of the Maharashtra Acupuncture Act, the Council has repeatedly instructed Acupuncture Practitioners not to use the title **"Doctor"** and instead to use the designation **RAP (Registered Acupuncture Practitioner)**. However, it has been observed that these instructions are still not being complied with.

Therefore, **all Acupuncture Practitioners are hereby strictly instructed** that, henceforth, **no Acupuncture Practitioner, other than a registered medical practitioner or a person specifically recognized by the Hon'ble Courts, shall use the title "Doctor" before their name or on signboards, visiting cards, letterheads, advertisements, or for any other purpose.**

Instead, registered practitioners shall use the designation:

RAP (Registered Acupuncture Practitioner)

It should be noted that **strict action** will be taken against any person who fails to comply with these instructions, in accordance with the rules of the Maharashtra Council of Acupuncture and the provisions of the **Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023**.

Administrator
Maharashtra Council of Acupuncture,
Mumbai

Copy Submitted for Information and Necessary Action To:

1. The Commissioner (Urban), Health Services, Government of Maharashtra.
2. The Commissioner (Rural), Health Services, Government of Maharashtra.
3. All District Civil Surgeons, Government of Maharashtra.
4. All Health Officers of Zilla Parishads, Municipal Councils, Municipal Corporations, and Nagar Panchayats.
5. Heads of all CAE Centres and Acupuncture Institutions.

For information and necessary action.

Copy to: The Principal Secretary, Medical Education and Drugs Department, Government of Maharashtra, Mantralaya, for information.